

Cuceritori la orice vârstă:
Gheorghe Dinică și Radu Beligan

Cotletele

Bărbați în pragul unei crize de nervi

Foto: Mihail Cratoșii

COTLETELE de Bertrand Blier. Traducerea: Radu Beligan • TEATRUL NAȚIONAL "I.L. CARAGIALE" din BUCUREȘTI • Regia și ilustrația muzicală: Gelu Colceag • Scenografia: Liliana Cenean, Ștefan Caragiu • Distribuția: Radu Beligan (Bătrânul), Gheorghe Dinică (Léonce), Ileana Stana Ionescu (Bénédicte), Sanda Toma (Moartea), Lamia Beligan (Farida), Mihai Călin (Algerianul), Iuliana Moise (Agathe), Tudor Cristian Dinu (Xavier).

Vârsta critică a bărbatului, aceea la care are loc întâlnirea cu "demonul amiezii", este un subiect inepuizabil pentru literatură, fie ea epică sau dramatică. Léonce (Gheorghe Dinică), fugit de acasă cu copil cu tot, duce o existență absolut cazanieră alături de tânăra sa prietenă, Agathe (Iuliana Moise). Liniștea căminului improvizat este tulburată de sosirea Bătrânului (Radu Beligan). Acesta va juca rolul lui Virgiliu față de Dinică-Dante, călăuzindu-l prin infernul care duce de la vârsta a doua la vârsta a treia. Beatrice, cea urmărită cu devoțiune de către amândoi bărbații, este o imigrantă maghrebiană, Farida (Lamia Beligan), protejată de un algerian tenebros, jucat cu accente caricaturale de Mihai Călin. Cei doi bărbați resping cu energie disperată încercările recuperatorii ale partenerelor legitime (*les régulières*, cum le spun francezii). Uzate,

îmbătrânite la brațul lor, împărtaşind cu ei o istorie de elanuri și decepții, nevestele sunt oglinzile vii ale procesului de involuție care-i obsedează, de ele fug ca de niște spectre ale morții. Dacă Ileana Stana Ionescu întruchipează partenera comico-autoritară familiară din scenetele TV, Sanda Toma joacă un personaj ambiguu, soția Bătrânului și, în același timp, medievala *Madame la Mort*.

Piesa nu uită să treacă în revistă majoritatea temelor care agită societatea franceză contemporană. Îngrijorarea față de fenomenul imigrării este corelată cu atracția față de exotismul femeii orientale, imortalizat de Delacroix în faimosul tablou "Les femmes d'Alger", care avea să fie reluat de Picasso într-o nu mai puțin celebră interpretare. Situaarea identitară în axa stânga-dreapta a câmpului politic este sursa inepuizabilă a dezbatărilor, pe scena publică

sau în intimitatea familială. Meandrele și accidentele vieții sexuale de la pubertate până la resemnare sunt în centrul atenției celor care și-au ales cocoșul galic ca emblemă culturală. În bună tradiție franțuzească, toate aceste teme sunt atinse în treacăt, cu eleganță, fără insistențe greoaie. Nu este decât un divertisment dulce-amărui, o piesă pentru public și actori, nu pentru critici. Gelu Colceag și-a înțeles perfect atribuția, aceea de a lăsa actorii să se desfășoare, veghind doar la echilibrul ansamblului. Scena sălii Amfiteatru, bine amenajată de scenografia Liliane Cenean și a lui Ștefan Caragiu, este ideală pentru acest spectacol de salon, de un clasic bun-gust. De obicei, un spectacol care are mai mult decât un singur monstru sacru în distribuție se dezzechilibrează. Aici, Radu Beligan și Gheorghe Dinică se stimulează reciproc, făcându-ne să-i urmărim cu sufletul la gură. Îl vedem pe Beligan alături de Sanda Toma, partenera sa de odinioară din **Rinocerii**, și apoi dând replica propriei lui fiice. Ne amintim că a jucat în **Virginia Woolf** cu Marcela Rusu, în urmă cu treizeci de ani, după care a reluat imperturbabil rolul acum numai trei ani, alături de Rodica Tapalagă. Privindu-l trăind parcă într-un mereu proaspăt azi, încercăm senzația amețitoare a unei ieșiri din temporalitate. Cuplul Beligan-Dinică este bine secondat de echipa de excelenți profesioniști, în care tinerii Iuliana Moise și Mihai Călin se străduiesc cu succes să deprindă secretele meseriei. Tudor Cristian Dinu are un rol neobișnuit de greu pentru un copil. Bine îndrumat, reușește să-l susțină cu grație și bun-gust. Înțeleaptă ca o șansonetă, de o vivacitate lipsită de frivolitate, piesa este un bun suport pentru un spectacol armonios și elegant.

Adrian Mihalache